

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 cèntims

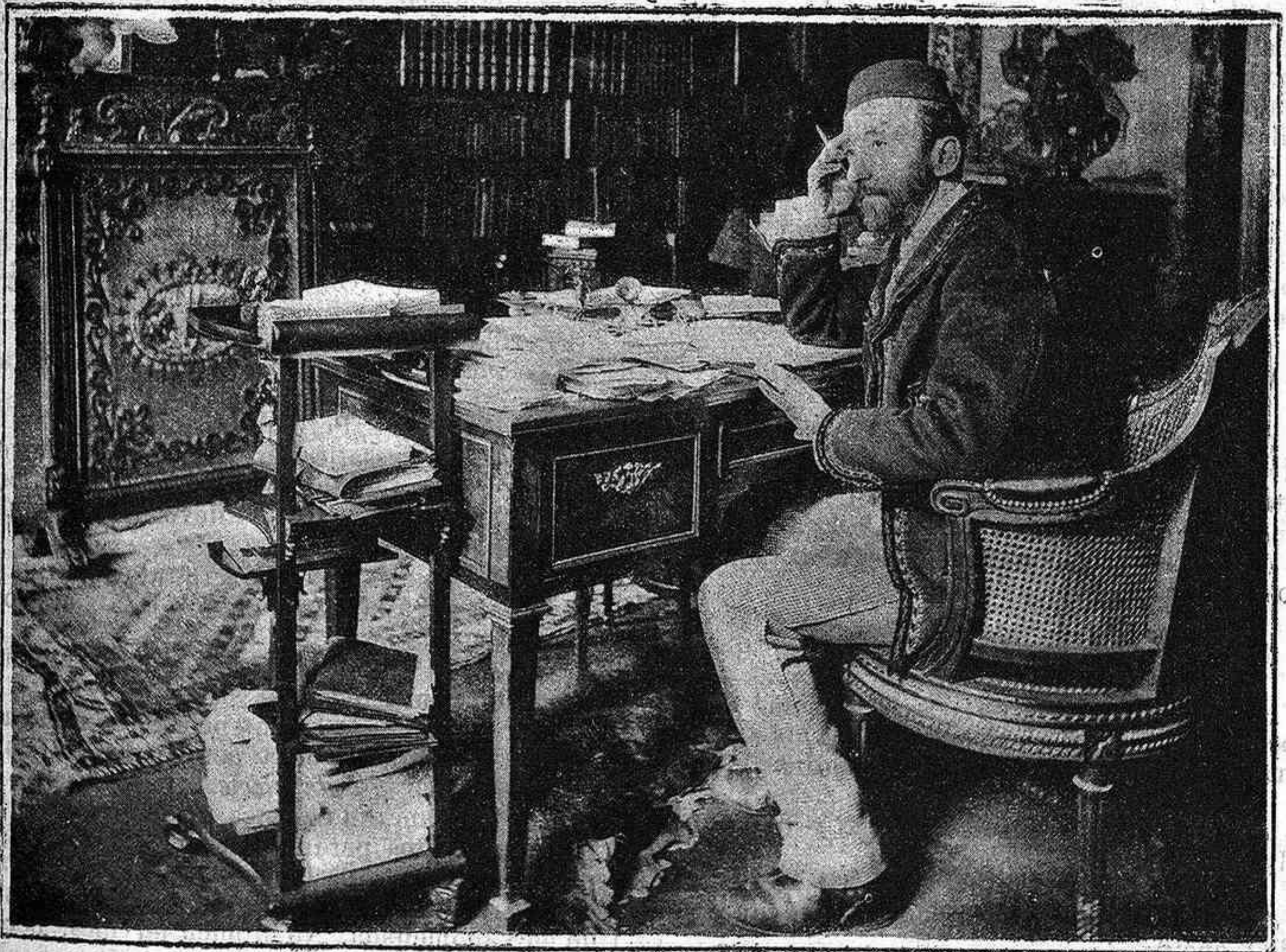
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

INTERIORS CÉLEBRES

Dornac y.C.^a, editor.—Paris

Lo novelista francès Juli Claretie, en son gabinet de treball

LA COLLA DELS DE SANT LLUCH

La escena passa al cel. Un cel de núvols, tranquil y sossegat. Els àngels deuen haver sortit à buscar ànimas y no se senten ni flautas, ni violins, ni altres eynas de fer música celestial.

Entre aquella quietut, el pobre Sant Lluch s' aburreix.

S' aburreix en el seu quarto, allà à las golfas de la gloria, arreserat sota un núvol de la mena dels inflats, y sense vistas à la terra.

Vestit d' anar pel cel, ab un canó d' orga fuma boira, y s' entreté veyent anar las estrellas.

Tot plegat diu:

—¡Ay! ¡Qué n' estich de cansat de aquesta vida de benaventuransa eterna! ¡Qué llarch qu' es aixó d' una eternitat! Sempre lo mateix: música d' arpas, música de violins y violas, núvols pels quatre caires y clarors de totas menas; sempre badant com las figuras que pintava 'l meu amich Fray Angélico; sempre aquesta pau sense goig ni pesigollas que 'm té adormits los millors nervis. Ni un disgustet, ni una mica de fosca, ni una emoció d' aquellas que tenia quan rondava per la terra; ni l' agre-dols de veure una dona sospitosa.

¡Ay! ¡Aquí totas son conformes! Verges, mártirs y arrepentidas, en sent aquí s' esllangueixen, s' els hi estiran els dits y s' els hi emblaveix la mirada, 'ls surten unas alas à l' esquena y estrelletas al manto, 'ls cabells se 'ls tornan rossos y trenats, y acaban el plorar y acaban el riure pera sempre. Ni uns ulls negres per remey, ni uns cabells negres, ni una boca d' aquellas apetitosas, ni una mirada de foch se veu en tot el regne.

¡Si aixó es el cel, l' amo 'm torni à la terra, perque, ¿qué 'n trech de que res me falti, si tot lo que tinch me sobra?

Allí al menos si tenia una hora bona, l' havia ben suada; si una dona responia al meu carinyo 'm semblava que havia tret la primera, y quan podia vendre un quadro, ni 'l bou ni 'ls vehins no dormian fins que 'n comensava un' altre.

Aquí, tots los tenim venuts. Tot lo que fem es bo, en aquet bé de Deu de terreno.

¡Qué hi farém! ¡Aixó d' estar al cel vol la séva paciència y calma, perque es cosa de durada, y molta mandra, que 'l passá una eternitat no es cosa de quatre días!

(Sant Lluch se gronxa entre la boira.)

(Entra un serafi dels de peu, y diu que darrera 'l núvol hi ha tres pintors de la terra, en comissió, que s' esperan.)

(Sant Lluch los fa entrar desseguida, sense ferlos fer ante-núvol.)

(Sant Lluch se 'ls mira.)

(Tots tres son joves ab posats d' home d' edat, portan lo pentinat ab clenxa, son aixuts de cara y suats de roba, y 's miran molt las botinas.

(N' hi ha un qu' enrahona baix y dos que callan.

(San Lluch los diu molt content de veure gent de l' ofici:)

SANT LLUCH.—Seguin à un cap de núvol, que 'l cel es à casa seva, y cubréixinse.

PINTOR QUE PARLA.—Es comodatat.

SANT LLUCH.—Cubrèixintse, ó jo 'm treuré la corona. ¡Quina alegria de veure pintors per aquí! ¿Venen cansats del trajecte?

PINTOR.—No, senyor. Havém vingut ab passatge d' ànima de *ida y vuelta*. Portém missió de la terra.

SANT LLUCH.—¡Ah, la terra! Ara hi pensava no fa gaire, tot fent del meu ofici d' estar en vaga! ¡Quins recorts te per mi aquell planeta! ¡Quins anys de joventut! ¡Quina gatzara ab los companys del ofici! Jo crech que si no m' haguessin fet sant, encare hi fora. Alló es una de las obras que havém fet ab més carinyo! Aquí 'n parlém meltas vegadas. Potser vam esguerrá l' home; pero en cambi, quins núvols vam ferhi, quinas montanyas, quinas planas, y sobre tot, quinas donas!

Bueno, ¿y quina missió es la que 'ls porta?

PINTOR.—Ja veurá: nosaltres som de Barcelona. Havém fundat un cassino, tenim la benedició del papa y l' havém fet à vosté socio honorari.

SANT LLUCH.—Bravo: m' agrada la pensada. La juventut que 's diverteixi, qu' estimi y que somihi. Sempre 'ls papas han benehit las nostras etzegalladas. Ells son vells y desenganyats de la vida y volen que 'ls joves la vejín ab esperansa. Ells son fets per fer los museos y nosaltres per omplirlos. Diguin, ¿y qué fan à n' aquet cassino?

PINTOR.—Resar y pintar no més figuras d' home.

SANT LLUCH.—Vaja, gats. A mí ja 'm poden parlar ab franquesa. ¿Qué no ho veuen que som del mateix ofici? Sabém lo qu' es l' amor à l' art: tots l' hem probat, y mentres resém per ell, no tenim més oracions que 'ns distreguin. ¿Qué potser tenen aburriment à la figura de dona?

PINTOR.—No, senyor; pero volém fer quadros mascles, perque 'ns reprén la femella.

SANT LLUCH.—¡Quin disbarat! ¿Y aixó 'ls hi ha benehit el papa? 'S veu que 'l bon home te altra feyna y que 'ls cardenals no l' enteran. ¿Qué no saben que 'n te 'l pis ple d' academias? ¿Qué no han estat à casa seva? Mirin, senyors: lo desni es invenció de Deu, y 'l vestit es invenció de las sevas criaturas. ¿Qué consideran millor: lo fet aquí, ó lo fet allí à la terra?

PINTOR.—Lo fet aquí, y per aixó fem misticisme.

SANT LLUCH.—¿Encare dura? ¿Y quin misticisme fan?

PINTOR.—Del bó.

(Los dos pintors que no parlan, aproban ab lo cap.)

SANT LLUCH.—¿Pero qué pintan?

PINTOR.—Payssatjes del cel, retratos de vostés tal com tindrian de ser si fossin tal com els fem, y sobre tot, molts quadros de devoció pel bon us de las iglesias.

SANT LLUCH.—¿Y aquests retratos que 'ns fan, els cobran allí à la terra, ó esperan à cobrarlos en aquest regne?

PINTOR.—Per ara 'ls cobrem allí. No pintém no més que d' encàrrech.

SANT LLUCH.—Ja ho entench. Cobran el cupó à la terra y esperan la mort per vendre 's l' obligació. Misticisme *fin de siecle*. ¿Veuen? Al meu temps, no eram tan egoistas. Jo anava ab el bon pel mon; à ratos perduts escribia 'ls evangelis y pintava pel gust que 'm dava 'l pintar. Feya art per l' art, y no obstant me van fer sant y sant dels de més anomenada. No hi puch fer més; pero no crech ab los místichs de cassino.

PINTOR.—Ens permetrá que diguém que 'ls primitius...

LO NOSTRE CORPUS

Professó més admirable
may Barcelona l' ha vista.
¡Aquell pendó tan hermós
en mans d' aquell pendonista!

SANT LLUCH.—Que primitius *ni ocho cuartos*. Els primitius pintaven en el claustre, y feyan desnú si á n' el desnú trobavan la bellesa, y no jugavan al tuti, ni á la manilla, ni benehian els quadros ab aygua, sino ab such d' inspiració, ni buscavan més encárrechs que 'ls encárrechs que 'ls dictavan els seus sentiments més nobles. Aixó

que fan es buscar la moral á la menuda, y 'ls mals pensaments no 's tapan ab una fulla de pámpol.

Escoltín. ¿Deuhen ser vells els socios de aquest cassino?

PINTOR.—No, senyor; tots son joves com nosaltres.

SANT LLUCH.—¡Joves diu! ¡A mi 'm farían lo-

car! ¿Qué no ho veuen que de jove no més se n' es una vegada? ¿Qué no la senten venir á tota pressa aquesta vellesa que buscan, aquesta velluria que 'ls hi ha de trencá 'l riure? ¿Qué 's pensan que Deu 'ls ha donat la alegria per malgastarla ab tristesas munyidas de malalties fingidas? Créguin-me á mí que tinch la experiencia del cel y vaig tenir la de la terra. Diguin á n' aquests joves que han pres lo meu nom per garantia, que 'm serán molt més simpátichs si aprofitan la hermosura de la juventut que perden. Diganlosi, que fins Sant Lluç desde 'l cel las anyora aquellas horas de goig que sentia quan tenia 'ls cabells negres; que si gastan la reflexió sent joves, no 'n tindrán quan serán vells y llavoras arribarán aquí al cel escolats de sentiments, buits de cor y l' ànima que portarán será una ànima de canti.

PINTOR.—¿Donchs qu' hem de fer?

SANT LLUCH.—Si 'm volen creure, deixar corre aquest cassinó y anar ab millors companyias.

PINTOR.—¡Ay! ¡Que, á la terra ja no hi ha homes!

SANT LLUCH.—Búsquin donas, que ja hi trobaran consol.

PINTOR.—El reglament no ho permet.
 SANT LLUCH.—Esquinsinlo. Jo no vull ser soci honorari d' un cassino d' ensopits.
 PINTOR.—Pero...
 SANT LLUCH.—Nada. Ja 'ls buscaré un' altre sant perque 'ls fassi de patró.

(Sant Lluç toca un timbre y compareix el serafi.)

SANT LLUCH.—Noy: digas á Sant Mus que vingui.

(Surt el serafi y al cap d' un rato entra dihent:)
 SERAFÍ.—Sant Mus, no 's troba en tota l' amplaria del cel.

SANT LLUCH.—Donchs acompanya á aquests senyors á la cambra de Sant Boy.

NÚVOL.

(Del nostre corresponsal del cel.)

Núm. 25.—1865

Núm. 26.—1867
 Figuri pera carreras de caballs

Núm. 27.—1867

Núm. 28.—1867

Núm. 29.—1868.—La moda Llussée

Núm. 30.—1868-1869

LO MIRINYACH EN LO SIGLE XIX (*)

(Acabament)

Al any 65 encare 's mantenian estufadas las faldillas, si bé no ab tanta exageració, com en los anys precedents (Núm. 25).

Las modas del any 67 presentan alguna major varietat. Lo mirinyach vá reduhint lo séu circuit. Hi ha un trajo per las carreras de caballs que no deixa de oferir atractius, especialment als aficionats á passejar la mirada pels *paissos baixos* (Número 26). En los trajos de carrer y de ceremonia (Núms. 27 y 28) lo mirinyach comensa á anar de vensuda.

Esclata per fi la Revolució de Setembre, y aixís com la Revolució francesa en lo sigle passat acabá ab lo domini del verdugat, que després de tantas

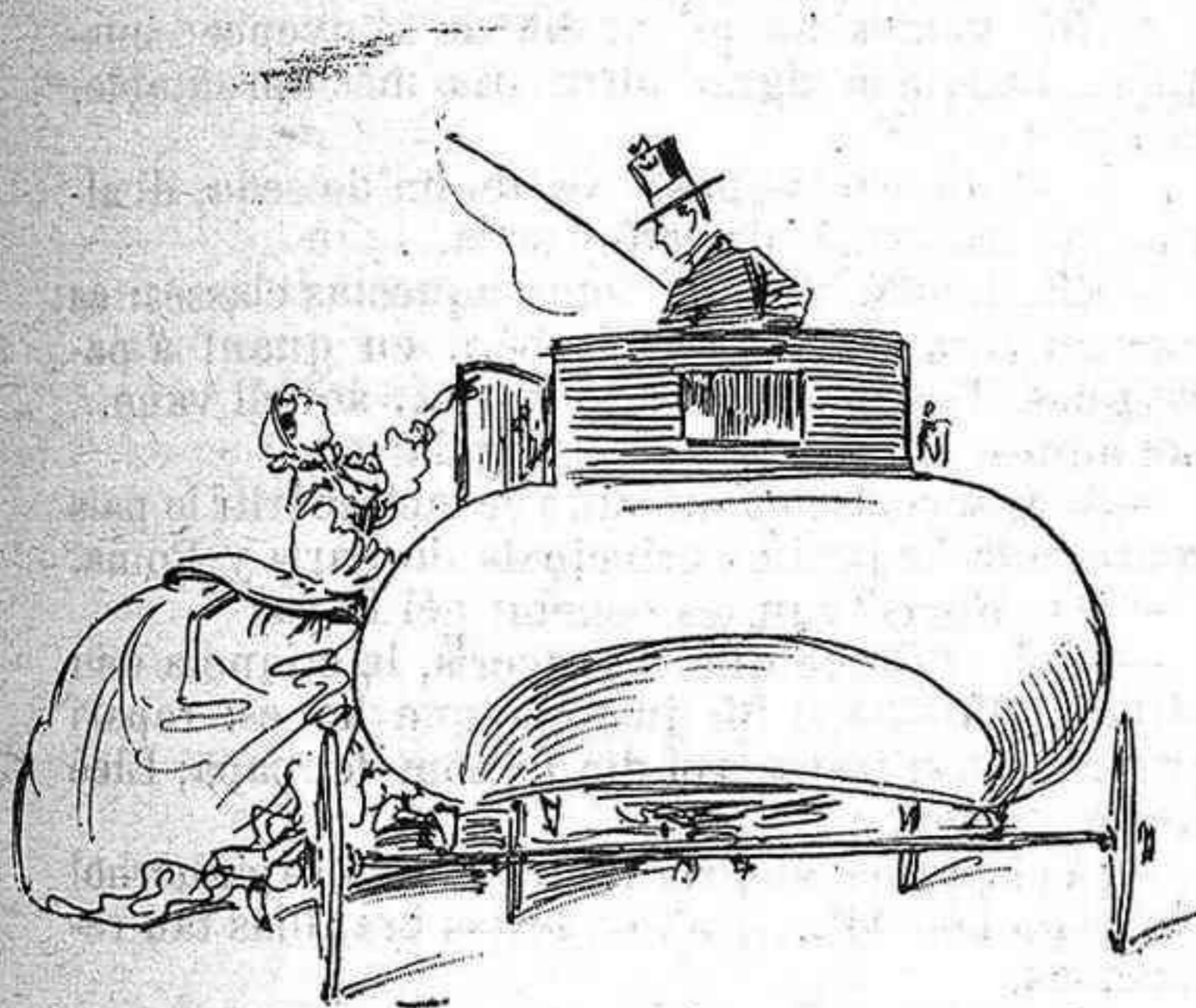
(*) Véginse los números corresponents al 12, 19 y 26 de Maig y al 2 de Juny.

transformacions havia dominat per espay de tants anys, ab la Revolució espanyola y ab la guerra franch-prussiana, que sigué una de las sévas conseqüèncias, desapareix lo mirinyach (Núms. 29 y 30).

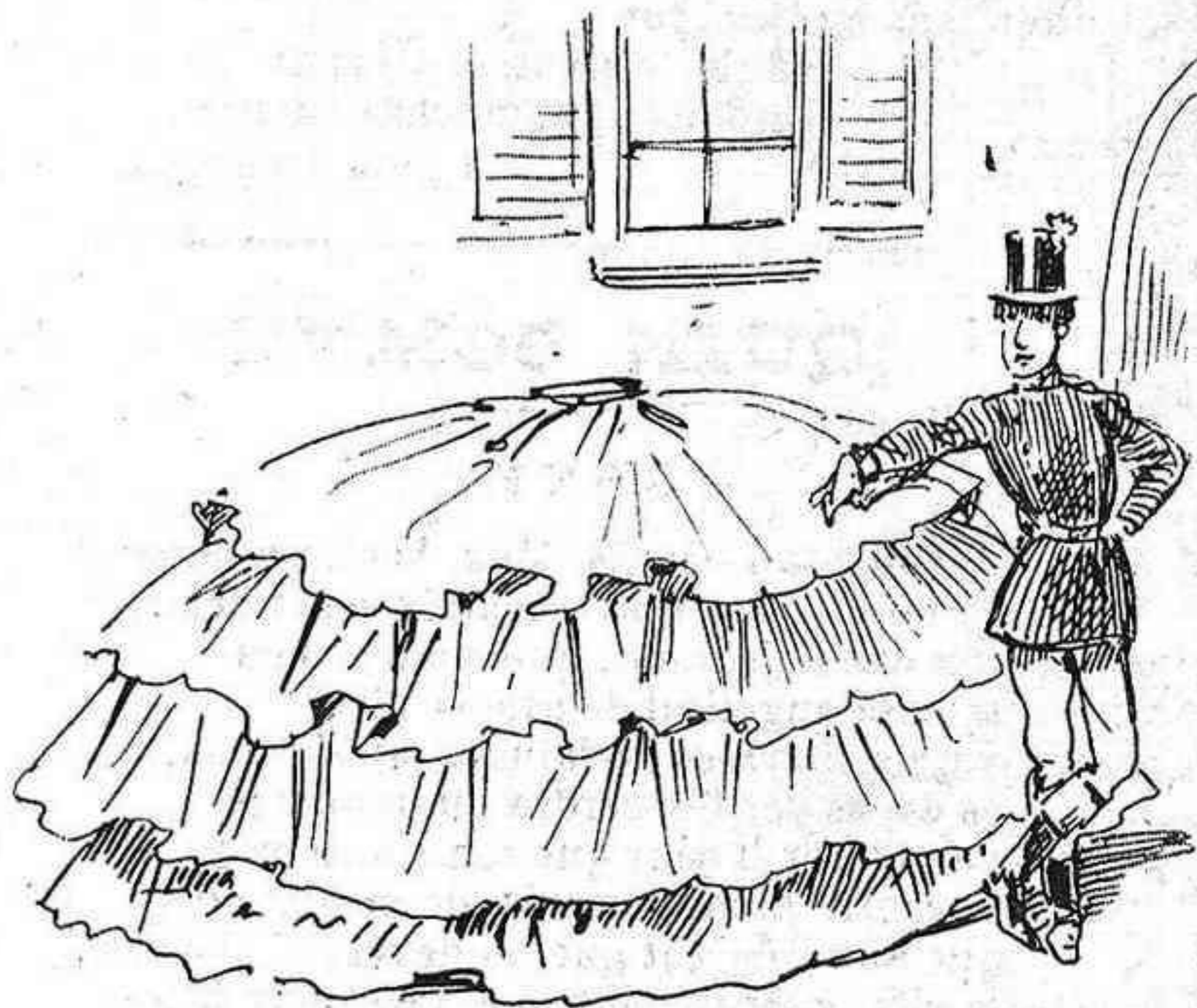
Ja 'l tenim fora per fi. Encare 'ns sembla mentida avuy que una moda tan antiestética y tan costosa hagués pogut durar tant. Pero qui sab si era per aixó mateix: es á dir, per lo molt que costava!

Després de tot lo qu' hem dit, y per lo que afectar puga als temps actuals, tenim la casi convicció de que prediquém en desert, perque á pesar nostre y de totas las personas de bon gust amants de la senzillés y no de aquestas afectacions ridiculas que destruheixen las bellas proporcions de la forma humana, temém que aquesta moda barroca ressucitará en benefici dels fabricants de roba, dels botiguers y dels industrials que 's dediquin á la elaboració de mirinyachs. Voldriam equivocarnos (ab perdó siga dit dels gremis antes citats) pe-

A PROPÓSIT DEL MIRINYACH.—(Caricaturas d' época)

Carruatjes de nova invenció, per us de las senyoras á la moda.—(Cham, 1865).

Las senyoras, al entrar á las casas, vindrán obligadas á deixar al carrer las faldillas y 'l mirinyach, fentlas guardar pel lacayo, tal com succeheix ab lo cotxe.—(Cham, 1865)

—Ja veu si es enginyós.... ¡Faldillas que 's tenen solas! Aviat ne farém que caminarán solas, sense senyora á dintre.—(Beaumont, 1865).

—Si la senyora desitja llogar sols una habitació per ella y 'l mirinyach, dech advertirli per endavant que no hi cabrá.—(Cham, 1865)

ro... si las senyoras s' hi empenyan, passarém pel mirinyach pesi á qui pesi.

Ans de posar punt final á las presents ratllas, recordarém una anécdota pera fer veure fins ahont havia arribat la mania de portar mirinyach. Se conta de una elegant que per assistir á un ball sense matxucarse 'l vestit, s' hi vá fer portar ab una conductora de mobles.

Y per completar lo nostre treball, reproduhim algunas sabrosas caricaturas de la época, y per ellas se veurá fins á quin extrém lo mirinyach contribuhia á estimular lo *sprit* dels principals caricaturistas parissenchs.

De tot lo que portem manifestat y reproduhit, podém assegurar que no hem inventat res. Los figurins de la primera part hem anat á buscarlos en varias obras de indumentaria y en alguns documents *suellos*. Los de la segona, procedeixen de distints periódichs de modas y de un resum de la moda del sigle, quals figurins están firmats per Vallet. En quant á las caricaturas son degudas als dibuixants Beaumont, Cham, Grevin y Bertail, y vegeren la llum en *Le Charivari*, *L'Illustration* y *La vie parisienne*.

Per si algun error involuntari haguém comés, dirém alló tan sapigut:

«Aquí termina el sainete:
perdonad sus muchas faltas.»

LLUIS LABARTA.

¡QUIN SOMNI!

SONET

Ton cos de perfeccions, hermosa nena,
es un conjunt que 'l mateix sol enveja,
ton cabell joganer, que suau rodeja
ta cara angelical de gracia plena
y que ab trassa audalussa ta má trena,
es capás per fer perdre quan ondeja,
mogut per 'l céfir que ton rostre oreja,
lo centre al més calmós; de modo, nena,
que anit somiant que 'm davas, ab dolsura,
la cita, goig inmens que 'l cor may logra,
del catre m' he aixecat ab gran cordura,
y al obri 'l finestró... ¡negre fortuna!
ab un tanto 'm desperta dihent la sogra:
—¡Entórnaten al llit que aixó es la lluna!

À CAL QUINQUILLAYRE

—¿Que se li ofereix alguna cosa, senyora? Ja pot entrar, ja; que aquí la entrada es libre.

—Bé necessito algo....

—Donchs passi, passi sense compliments. ¿Qué li fa falta? ¿Imperdibles, botons, pulseras, anells, una cartera, una petaca, una boquilla?... ¿Qu' es per un regalo?

—Justa la fusta: d' un regalo precisament se tracta.

—¿Sí? Donchs miri: una boquilla hermosíssima; ámbar legítim y espuma de mar de primera... ¿Veritat qu' es bonica?

—Sí que ho es; pero per lo que jo necessito, no 'm serveix.

—¡Ah! ¿que no fuma la persona á qui...

—Jo penso que no, perque es una senyora molt fina y molt...

—¡Ah! ¡es una senyora! Ho hagués dit antes.

—Pérmetim: es veritat que no li he dit antes que fós una senyora; pero tampoch li he dit que fós un senyor...

—¡Té rahó! Jo soch lo qui m' hi adelantat massa. En fí, á veure: ¿qué li voldria regalar vosté?

—¿Vol que li sigui franca? A mi m' agradaría una cosa de gust y barata: se tracta de quedar bé... y gastar pochs quartos... ¿comprén?

—¡Prou! Cabalment es la tendencia general. Ja veurá... buscarém una cosa que... Miri; me sembla que aixó es apropósit.

—¿Qu' es aquest carretonet?

—Un objecte de tocador: utilitat y ornato. ¿Veu? Aixó figura 'l carro del sol, tirat per dugas cabras: en l' ampolla de la dreta s' hi posa oli d' olor y en l' altra aygua de Florida.

—¿No s' hi pot posar aygua de Colonia? Justament me sembla que la persona en qüestió d' aygua de Florida no 'n gasta...

—Si senyora: hi pot tenir lo liquit que vulgui... encare que sigui aygua cuyt: ab aixó 'l govern no s' hi fica.

—Bueno... no 'm desagrada del tot la coseta aquesta; pero no sé, trobo que regalar aixó fá massa aixelabrat...

—¿Per dugas cabras y un parell d' ampolletas? Li regalés una pistola, podría dir.

—No, vamos no m' acaba de convence: busquem, busquem algun' altra cosa més aprofitable, més útil...

—¿Vol un parayguas? Ne tenim de seda, d' alpaca, de satí xino, de cotó y seda...

—Ella també 'n té de totas aquestas classes: es una senyora qu' está molt bé... en quant á parayguas. Veyám, fassim lo favor... aquell vano... no; aquest del país gran... ¡Angela!

—Si es servida; es un vano de molt mérit: lo país representa 'ls jardins principals de París y Roma.

—¿De Roma? ¿qu' es benehit pél Papa?

—¿Pél...? Crech que sí; esperis, la etiqueta deu dirho... Veyám... Sí: just, si que ho es: reperi ¿veu? Aquest tretze vol dir lo nom del papa; Lleó tretze: es benehit.

—¡Ay! ¡quina alegría tindrà ella al sapiguerho! Un vano benehit... y ab aquestas branillas tan reforsadas.

—¡Y tall! Ja pot pujarhi de peus... es dir, tant com pujarhi...

—Bé, vosté vol venir á significar qu' es un vano de tota confiansa.

—De confiansa absoluta, ilimitada; lo que 's diu un senyor vano.

—Y... ¿quant val?

—Miri, aquí está marcat: tretze pessetas, la etiqueta ho porta.

—¿La etiqueta?

—Si senyora ¿veu?... Tretze.

—Digui, donchs, que aquest tretze ho representa tot: tretze pessetas, Lleó tretze...

—¡Ay! Es que... es una casualitat: ab los vanos benehits ne passen moltes de cosas com aquesta.

—Siga com vulga, tretze pessetas son massa diners. Jo no n' hi volia gastar més que...

—¿Dotze, onze... deu?

—Quatre.

—¡Oh! Ab quatre pessetas li haurá de fer un regalo molt magre.

—¡Ah! Qui fa lo que pot... ¿No s' empenya en trobar una cosa bonica y que fassi *oru* per aquest preu?...

—¿Vol... vol... vol una joya?

—¿D' or ó de qué?

—Tant com d' or, no m' atreveixo á assegurarho que ho siga; pero 'l color sí que 'l tindrà.

- ¿No més lo color? ¡Ay!
 —¿No més quatre pessetas? ¡Uy!
 —Vaja, estirantho una mica m' allargaré fins á cinch; un duro.
 —*Vamos á ver*, donchs: tingui, aquí té un imperdible de fantasía: plaqué superior, ab un bany d' or y platino, y quatre perlas finas d' imitació, legítimas y naturals.
 —No es lleig, no: ¿diu que son bonas aquestas pedretas?
 —¿Las perlas? ¡No li dich! De las millors fábricas de Paris y Roma.
 —¿Com lo vano? ¿No son pas benehidas pél Papa també?
 —No; las perlas son pedras profanas y 'l clero eclesiástich no s' hi embolica en aquestas friolerías... ¿Qué tal? ¿li agrada?
 —Tal-lot, tal-lera... Sembla baladinet...
 —¡No ho digui aixó! Està construhit á la última moda.
 —Y aixó es un... ¿cóm ha dit?
 —Un imperdible: se li dona aquest nom, porque si 's té ben guardat, no 's pot perdre may.
 —Ja es un alivio. ¿Y val, l' últim?
 —Cinch pessetonas.
 —Quatre...
 —¿Ja hi torném? ¡Si 'l préu ja l' haviam convingut avants!...
 —Vaja, tingui. ¡Veyám si quedarà contenta la persona á qui 'l regalo.
 —¡No n' hi ha de quedar!
 —¿Vol dir que no faré mal paper? ¿Vol dir que aixó es una cosa fina y delicada?
 —¿Qué diu?... Tan fina y tan delicada, que si s' ho mira massa estona, aviat s' ho trobará á micas per las máns...

A. MARCH.

A UNA MOSSA PAPERERA

Vaja, no siguis aixís;
 no fassis la desmenjada,
 que prou sé pel téu cosí
 que ganejas casi massa;
 no diguis que 't fassi por
 anar sola per la Rambla,
 que jo t' hi veig cada nit
 hasta que 'ls fanals apagan;
 ni 'm fassis veure que no
 festejas fora de casa,
 porque 'm consta que 't fan l' os
 dos estudiants de farmacia
 y 't cartejas molt sovint
 ab un viatjant de quincalla;
 ni mentis assegurant
 que sols un cop al any ballas,
 puig sé que ballas ab un
 cada diumenje á l' *Eslava*;
 ni alabis la senzillés,
 ni critiquis modas, vaja,
 que no més tens vanitat
 y sempre vas *estremada*
 y t' agradan els polvets
 y t' pintas sempre la cara.

Vaja, no siguis aixís;
 no vulguis semblar tan cándida,
 que ja passas de l' edat
 y 's coneix de lluny que 't *passas*.
 Désat, que ja ho sab tothom
 que fas los *papers de l' auca*.

PEPET DEL CARRIL.

CONSEQUÈNCIA

Com de dia 'ls fan anar
 d' *adorno* á las professons,
 naturalment, á la nit
 se 'ns adormen pèls recons.

NOTICIAS INTERESSANTS

D' un quant temps á aquesta part, la premsa barcelonina ha aixamplat d' una manera notable la séva esfera d' investigació.

Si ara 'ls séus lectors no están ben informats, ni may.

Cada diari procura sorprendre continuament al públic ab notícies de gran novetat y verdadera sensació.

N' hi ha un que cada dugas ó tres setmanas publica aquest *suelto*:

—«Ahir va arribar de Mallorca, de pas cap a Madrid, don Fulano de tal.»

Y als pochos dias, ne publica un altre que diu:

—«Ahir don Fulano de tal va arribar de Madrid, de pas pera Mallorca.»

Un altre diari es especialista en notícies de aquest tenor:

—«Don Sutano no está gayre bo. Celebrarém la séva millora.»

L'endemá:

—«Don Sutano, en lloch de millorar, s' ha agravat d' un modo alarmant. Ho deplorém de totes veras.»

Al dia següent:

—«No es cert que don Sutano estiga més grave, per la senzilla rahó de que don Sutano, segons notícies, que tenim de bon origen, ni sí que ha estat malalt.»

Pero encare tot aixó es res, al costat de la innovació que últimament s' ha introduhit en lo rengló de las gacetillas.

Aquí va la mostra:

«Ahir a dos quarts de dugas de la tarde va aixecarse una nuvolada treménda. No obstant, de moment no va ploure. Tan sols cap allá a las cinch, menos tres minuts, comensá a caure un xáfeh, que a dos quarts de sis ja havia parat. Després va tornar a lluir lo sol y 'ls carrers quedaren plens de fanch.»

¿No troban que aixó es efectivament interessant?

¡Un diari barceloní, escrit perque 'l llegeixin barcelonins, anar a explicar als séus lectors que ahir va ploure, y que després de la pluja 'l fanch cubria 'ls carrers!

Aquí no hi caben sino dugas suposicions:

O que 'l gacetiller no sab que dir.

O que está en la creencia de que 'ls lectors del séu periódich son sorts, cegos y sense sensibilitat, que no han vist ploure ni s' han enterat de que 'ls carrers van quedar plens de fanch.

Seguint per aquesta via de noticierisme *sensacional*, aviat veurém publicar gacetillas com aquesta:

—«Ahir era dijous; demá serà dissapte.»

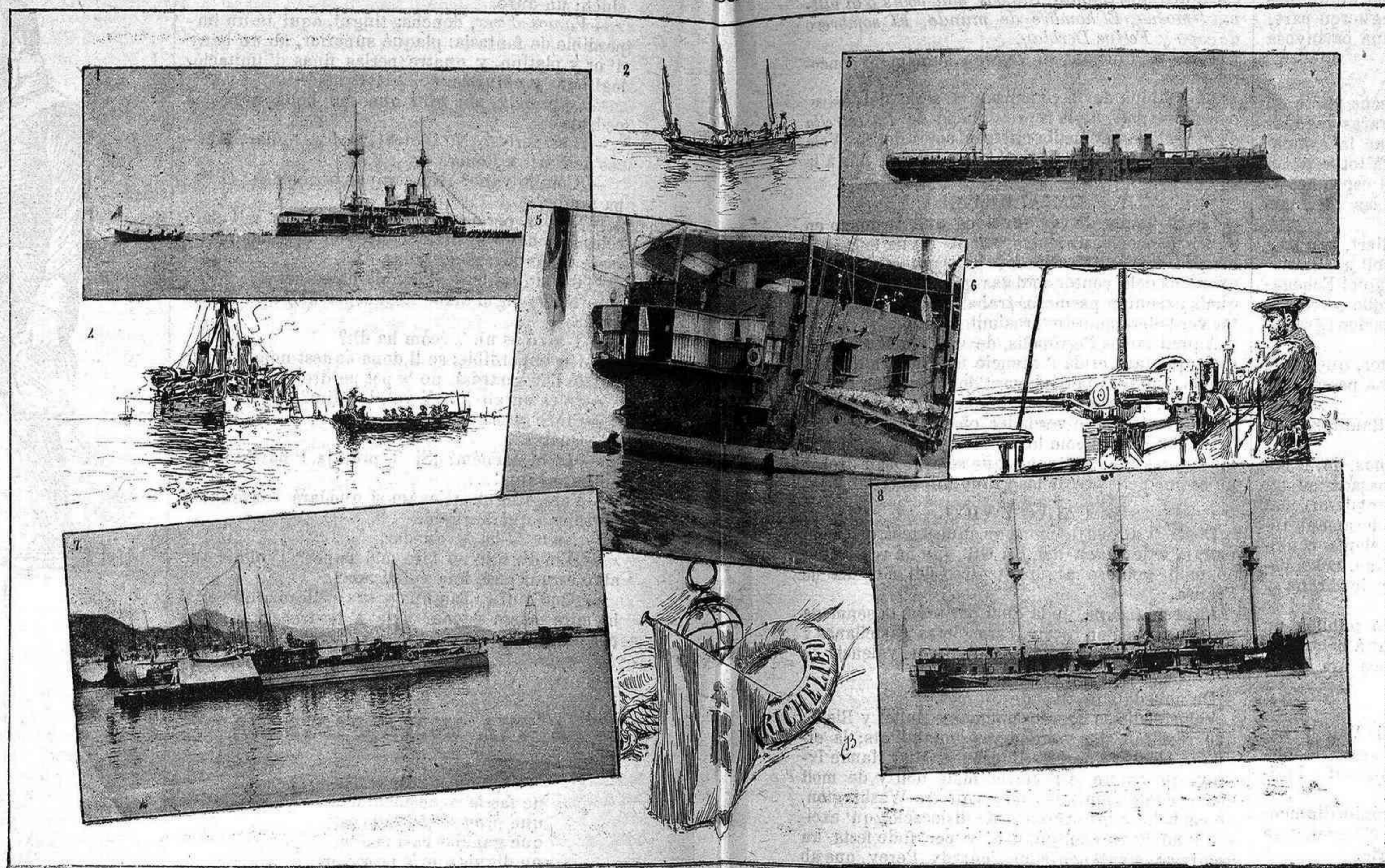
—«Los arbres de la Rambla están cuberts de fulas. Dits arbres s' anomenan *plátanos*, pero son molt distints dels *plátanos* comestibles de Cuba.»

—«S' ha observat que al istiu fa més calor que al hivern. En cambi, cal convenir en que al hivern fa més fret que al istiu.»

¿No es veritat que ab la marxa empresa, corrém lo perill de venir a parar a n' aixó?

LOS COLOSOS DEL MAR

Esquadra francesa, de reserva. — (En lo port de Málaga).

1. Cruzer Le Terrible.—2. Una balandra.—3. Acorassat Tage.—4. Lo Colbert.—5. Popa del acorassat Richelieu.—6. La nova ametralladora
7. Torpeders d' alta mar.—8. Acorassat Richelieu

Perque, no hi ha que donarhi voltas; los *zaragozsans* que pronostican que demá plourá, fan riure.

Pero 'ls diaris que expliquen que ahir va ploure... aquests casi fan plorar.

MATÍAS BONAFÉ.

LLIBRES

NOTICIA MUSICAL DEL LIED Ó CANSÓ CATALANA.—per JASCINTO E. TORT DANIEL.—Cada dia son més generals las tendencias qu' existeixen, encaminadas al estudi de las manifestacions populars, distingintse entre las que son objecte més constant de l' atenció dels *folk-loristas* la poesia y la música. Los cants populars, anys enrera vistos ab la major indiferencia, coleccionats després per los aficionats que comprenian y admiravan lo séu valor étnich, han sigut per fi objecte d' análsis y estudi detingut donantse aixís la importancia deguda a un element que alguns senyalan ab justicia com la única font, en la qual los compositors han de anar a beure las sévas inspiracions.

En aquest sentit se recomana lo folleto del Sr. Tort y Daniel, autor que revela possehir un gran coneixement en la materia, tractantla bé y presentant punts de vista enteraments nous.

PRO PATRIA.—Ab aquest titul ha comensat a publicarse, elegantment impresa, la revista mensual del Museo-biblioteca-Balaguer. Lo primer número comprén un variat sumari de treballs literaris deguts a Victor Balaguer, Frederich Mistral, Achilles Millieu, Emilio Castelar, Joan Fastenrath, Joseph Coroleu, Joseph Feliu y Codina, Apeles Mestres, Colombina, Arnaldo Bonaventura, J. Güell y Mercader, R. Balsa de la Vega y Alejandro Moszkonki. La majoria dels treballs están escrits en castellá: n' hi ha ademés que ho están en catalá, en francés y en italiá. Lo sumari es variadíssim y l' esperit que reyna en tan notable publicació s' distingeix per la séva amplitud de criteri y sas bonas tendencias literarias.

Aquest nou element de cultura tenen que agrahir las lletres patrias al insigne fundador de la Biblioteca Museo de Vilanova.

AYER, HOY Y MAÑANA.—La acreditada casa editorial de Montaner y Simón ha donat a la estampa'l segón volum de la notable obra de D. Antonio Flores, qu' es com sab tothom, una verdadera joya de la moderna literatura espanyola. Avaloran lo mérit de la materia sas bellas condicions tipográficas y la profusa ilustració que adorna la majoria dels curiosos quadros de costúms que la constituheixen. Aquest volum es un dels tants de regalo ab que la casa de Montaner y Simón obsequia als suscriptors a la *Ilustración artística*.

CAPS Y TREVAS, per Joan Pons y Massabeu.—Forma 'l volum III de la *Colecció dels millors autors catalans* y coné tretze narracions preciosas, escritas ab lo garbo y la perfecta observació del natural, que caracterisan totes las obras del séu autor. Totes ellas son pinturas de costúms, en las quals hi abundan lo color local y l' humorisme. Ab obras de aquesta naturalesa, no es d' extranyar que s' acrediti cada dia més l' económica biblioteca de que forma part aquest volum.

RATA SABIA.

UN MAL PAS

Al front de la finestra que viu ma aymía, feya de centinella de nit y dia.

Fins que la pobra, cansada de romansos la porta m' obra.

Quina emoció que sento, maretta meva, poguer seure una estona al costat d' ella...

—Hola, Ramona.

—Vina, pillo, tunante...

—Cristo; ¡la dona!

MANEL ESPUNYA.

PRINCIPAL

Dimars vá donarse la representació única de *La Favorita*, ab la qual lo numerós públic que assistí al teatro pogué conèixer las qualitats que adornan a la Srta. Domenici.

Aquesta artista es jove, está dotada de bona presencia y té una figura molt simpática. Posseheix ademés una veu extensa y ben timbrada, de la qual feu gala en lo curs de la representació, especialment en lo duo ab lo baritono y en la romana del acte tercer.

Sas envejables qualitats adquiriran encare major brilló ab l' estudi y l' experiéncia.

A pesar de que 's presentá en una funció escadussera y no massa ben secundada per algun dels artistes qu' en la representació prengueren part, lo públich l' aplaudí y li tributá una carinyosa ovació.

LIRICH

Lo teatro del carrer de Mallorca, sens dupte en rahó de la distancia á que 's troba, raras vegadas se veu molt concorregut, ab tot y que la companyia qu' en ell treballa actualment, fá tot lo possible pera donar una gran varietat als espectacles.

En pochs dias s' han estrenat las següents obretas:

Las tres Marias, joguina de Mavillart, ben trassada, bastant-xistosa y escrita ab molt garbo.

Entre parientes, un *bijou* de 'n Miquel Echegaray, en lo qual l' habilitat del desarrollo corre parellas ab lo ben ideat de algunas situacions graciosas y ab la facilitat del diálech.

Los hijos de Elena, del mateix autor, que sense valer lo que la precedent, resulta una pessa molt divertida.

Los tímidos, dels Srs. Rodas y Ramirez, producció agradable y plena de xistes.

Y finalment *Las oscuras golondrinas*, de 'n Felip Perez, comedieta en dos actes basada en un plan plé de originalitat, primorosament desenvolupada y coronada ab un desenllás verdaderament inesperat.—En ella lluheixen sas excelents condicions cómicas las Sras Valverde y Pino, la senyoreta Blanco, y 'ls Srs. Rossell, Ruiz de Arana y Mendiguchia.

Pero ab tot y aquests estrenos, lo públich no acut al *Teatro Lírich*, de manera que á la companyia del *Teatro Lara* de Madrid li toca ara ballar ab la més lletja.

* * *

Lo tercer concert que l' insuperable Vidiella havia de donar dissapte al vespre, s' hagué de suspendre á causa de una indisposició que sufrí 'l primorós artista.

Lo Sr. Vidiella l' ha trasladat al próxim diumenge á dos quarts de onze del matí. En ell executarà 'l programa mes interessant de la serie.

TÍVOLI

Miss Helyett ha reaparescut jove, animada y graciosa com sempre, atrayent al favorescut teatro las grans entradas de costúm.

Y al mateix temps, per donar més atractiu al espectacle, l' empresa conta ab dos tornos de artistes que 's fan la competencia.

La Pretel y en Carbonell, que son los qui estrenaren l' obra, alternan ab la Joaneta Martínez y en Pinedo, proporcionant al públich ocasió d' establir comparacions, que aquesta vegada no resultan odiosas, dat que 'ls uns y 'ls altres valen de veras y s' esmeran en lo bon éxit del seu treball.

Dels quatre artistes citats, la Martínez es nova, y d' ella hem de ocuparnos especialment los qui aném á casa de novedats. Es una triple guapa y simpática, molt apropósit pera la opereta cómica, ja que no solzament canta ab gust, sino que ademés sab dir com una consumada actriu. Ha entrat al Tivoli ab molt bon péu, y comparteix ab la Pretel los aplausos de la numerosa concurrencia.

NOVEDATS

Ja tenim possessionada de aquest teatro la companyia de 'n Mario, composta dels mateixos elements, ó poca diferencia, que d' ella formavan part l' anterior estiu,

Fins á dijous, vá entretenir al públich agradablement ab algunas de las obras més aplaudidas del seu extens repertori, com las tituladas *La escuela del matrimonio*, *Sic vos non vobis* ó *la última limosna*, *El hombre de mundo*, *El sombrero de copa* y *Felipe Derblay*.

Totas las funcions se vejeren sumament concorregudas.

Ahir dijous devía comensar la serie dels estrenos senmanals, ab la representació de *La estrella de los salones*, comedia en tres actes del Sr. Vela y Maestre, de la qual no podém parlar fins á la senmana próxima.

CATALUNYA

Los atractius de las funcions que 's donan en aquest concorregut teatro, ahont reyna encare la mágica serpentina Fuller, han aumentat ab los exercicis dels contorsionistas germans Eclair, los quals executan pasmosos treballs de una flexibilitat verdaderament inverosímil.

Aquell famós Petrópolis, de vinticinch anys enrera, que tant cridá l' atenció del públich de Barcelona, 's queda petit davant dels germans Eclair, los quals, ademés, saben donar al seu treball un interés artístich de verdader efecte.

Y vels' hi aquí com lo Sr. Molas y Casas resulta un empresari inteligent, que sempre sab trobar un esqué pera pescar las grans entradas del sigle.

CALVO Y VICO

Desde 'l dijous funciona en aquest teatro la companyia valenciana del Sr. Gil, que ha recorregut ab molt aplauso alguns teatros del mitj-dia de Fransa.

Aquesta *troupe*, de la qual parlarém la senmana próxima, posa en escena sarsueletas castellanas y las pessas més aplaudidas del repertori valenciá.

CIRCO EQUESTRE

De novedats no 'n vulguin més.

Velocipedistas com los nomenats Buller y Riella, que resultan dos verdaderas notabilitats; la orquesta eléctrica de Mr. Rousby y Miss Maude Irvin, qu' es un espectacle molt nou y de molt efecte; contorcionistas com los quatre Washington, ab los balls y sos exercicis de dislocació, qu' excitan l' admiració del públich, y per fi de festa, un escultor instantáneo com Conrady Perey, que ab cinch minuts escassos modela un busto.

No es extrany, per consegüent, que 'l Circo Equestre 's veja animat, com si cada nit hi hagués jubileo.

N. N. N.

A UN HOME QUE FA VERSOS

A tu que per darte to
fas tots los papers de l' auca,
y passas dias enters
buscant arguments é imatjes,
arrodonint pensaments
y escribint xavacanadas
que á n' aquell que las llegeix
tot seguit li agafa basca,
vaig á darte uns quants consells
que molt han de aprofitarte.

Dins de la vida real
pots trobar lo que li falta
á qui com tu, vol sortir
un poeta de *cap d' ala*.

En lloch de ferte ab las *musas*
que molts cops inspiran... ràbia,
busca *mossas*, que si es cert

que inspiració no han de darte,
poden darte algun ralet...
I hasta omplirte la petacal
¿La tira? ¿Per qué la vols?
Quan de tocar tinguis ganas,
ves a dirli al Y-era-bó
si 't vol deixar la guitarra.

De *pensaments* te 'n vendrán
las floristas de la Rambla,
y a casa de un escultor
pots fer provisió de *imatjes*.

A la porta dels teatros
trobarás molts trinxeraires,
que 't donarán *arguments*
fins a omplirten las butxacas.

Lo *metro* per medi 'ls *versos*
per tu es cosa innecesaria,
perque segons m' han contat
no tens mida detallada.

Son *consonants*, apellidos
que s' estiman é idolatran,
y *assonants*, la sogra y nora,
que si bé rihuen plegadas,
no tenen may l' *armonia*
que a voltas es necessaria.

Los que són casats de poch
y ja volen separarse,
son *versos lliures*, que may
poden *lligar* l' un ab l' altre.

No trobarás cap *so-net*
ni per un ull de la cara,
mes si es que buscas *so-bruts*
ne veurás a cada passa.

De las *octavas reals*
ja casi bé ni se 'n parla,
puig quan els *reals* s' han gastat
ningú 'n fa cas de la *octava*.

Si es que una *silva* vols fer
fes que t' estrenin un drama,
pero pensa al mateix temps
que *silba...* vol dir xiulada.

Veurás molts homes casats
que la dona las hi planta,
y si en aquest *plantament*
pren part alguna criada,
te trobas ab un *terceto*
que té ribets d' eprigrama.

Son *décimas* ambulants
aquells que ab bonas paraulas
per 'llá als voltants de Nadal
te fan gratar la butxaca.

Las cinquenas son *quintillas*
(y d' aixó ningú m' aparta)
puig si l' una té *cinch* duros
l' altra consta de *cinch...* ratllas.

Una dona quan se troba
en estado interesante,
no es més que una *redondilla*
que alguns camins... no es firmada.

¿*Seguidillas* vols trobar?
Donchs busca una noya guapa,
de aquellas que fan *seguir*
fins al home més pavana.

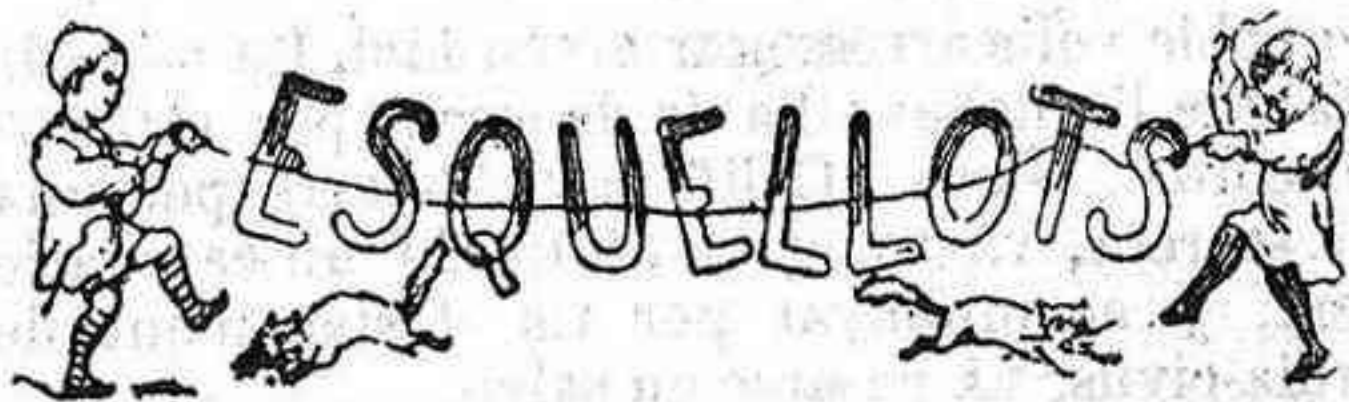
Y aixis successivament
podrás trobar epigramas,
sátiras, romansos, odas,
poemas, rimas y faulas.
Si vols, donchs, segui escribint
de la *poética* apàrtat,
puig en lo *llibre* del mon
pots trobar lo que li falta,
a qui com tu, vol sortir
un poeta de *cap d' ala*.

J. Usón.

!!! ESTÁ PERDUT !!!

Van enviarlo a Panticosa,
pero ja ho veyéu, germans;
va anarhi tísich, y 'ns torna
deu cops més tísich que avants.

Ab lo que ha passat se podria escriure la Odissea
de 'n Lagartijo.

Y si 'ls primers cants consagrats a la saragata
de Zaragoza y al alborot de Bilbao proporcionarian
materia abundant pera descriure la decepció
experimentada per dos pobles entusiastas dels to-
ros fins al deliri, 'ls que vindrian a continuació de-
dicats a Barcelona y Valencia, tornarian a colocar
la fama del triufant Califa a son lloch degut.

Sobre tot lo triunfo alcansat a Barcelona

Hont en pago del fatich
y la séva bona trassa,
van regalarli a la plassa
dos llangonissas de Vich.

*
**

Però ¡oh caducitat de las cosas humanas!
Tot en aquest mon s' acaba: las horas ditxosas,

los bons toreros y fins las llançonissas vigatanas.

Proba d' aixó, 'l gran fracàs de l' última corrida donada en la vila y cort madrilenya, per l' héroe entre tots los héroes de la espasa y la muleta.

¡Qui havia de imaginars'hol....

* *

Era 'l dia de Corpus, y perque 'l poble de aquella gran capital pogués á la vegada presenciar la tradicional professó, y assistir á la Plassa de Toros á disfrutar lo gran aconteixement, vá haverhi necessitat d' entrar en componendas entre 'l Bisbe y 'l Califa.

—Lo cor me diu que la professó 's veurá desairada—exclamava 'l Prelat.—¿Qué podiam fer per evitarho?

—Senzillament—respongué 'l torero—jo faré la corrida á la tarde: fassin vostés la professó al dematí, y aixís ningú destorbará á ningú.

Y en efecte: aixís quedá convingut.

Per donar gust á un torero, en aquesta terra tan famosa, fins Deu altera las sévas costums.

* *

Jo fins m' admiro de que no refundissen los dos espectacles en un.

Podia la professó sortir de la iglesia á las tres de la tarde y encaminarse á la Plassa de toros per la carretera de Aragó. Un cop allí podia donar una volta pel redondel, é immediatament donar comens á la corrida.

Un detall. Com á mostra de consideració á n' en Lagartijo, 'ls capelláns podian deixar las capas pluvials als toreros, á fi de que aquests las utilisessin en la brega.

Y concedir indulgencia plenaria á tots los concurrents, que desde 'l fondo del cor donguessin un crit de

—Viva tu mare! ¡Ole con ole!....

* *

Res de aixó vá ferse, y l' espectacle tan desitjat que tants grans quas havia produhit, primer en las caixas de préstamos y després en lo despaig de las entradas, sortí molt malament.

Toros, toreros y espectadors semblavan tots deixats de la ma de Déu.

¡Quín fracàs més tremendo! ¡Quins crits més espantosos! ¡Quína decepció més colossal! ¡Quín disgust més inmens!....

Lo poble volia arrossegar al séu idol. La mica de quèta que li quedava havia de servir per estacarhi la corda.... Pero 'l Califa 's vá escorre per una porta secreta, vá tancar-se dintre de un carruatje cubert, y acompanyat per un destacament de guardia-civils, vá posarse en salvo.

No falta qui diu que parodiant la frasse celebre de Francisco I á Pavia, exclamava:

—Todo se ha perdido menos los diez mil duros!

Despedida més desairada no podia imaginarse ni concebirse.

Aixó es acabar la carrera ab una estocada de recurs á las costellas.

* *

¡Ah! Y lo que m' ha conmogut, es lo telégrama del *Noticiero*, donant compte del *finis coronat opus* del Califa.

Llegeixinlo y conmoguinse:

«Telegrafian de Córdoba que ayer, en presencia de su familia y de algunos amigos íntimos, se cortó Lagartijo la coleta. Hecha la operación, el famoso diestro quedó largo rato intensamente emocionado, afectadísimo, *ocultando el rostro entre las manos*.

» Los parientes y amigos procuraban consolarle y distraerle.»

¡Quín final pel poema!

¿Y no hi haurá cap poeta que 's senti ab prou pit per escriure'l?

Llavoras haurém de confessar plens de tristesa que tot de un cop han desaparecut los Homeros y 'ls Aquiles.

Espanya hauria de suicidarse clavantse una banderilla al mitj del cor.

Hem tingut á Barcelona, durant la senmana que acaba de transcorre, la visita de dos cardenals.

—Aucells de pas!....—deya ab tristesa un devot.

* *

Pero avants de anarsen, los dos cardenals y 'ls bisbes de Vich y de Barcelona, varen ser convidats á la taula del marqués de Comillas.

Un accionista de la Trasatlántica exclamava:

—¡Quín dia será que 'l Sr. Marqués ens convidará á nosaltres á cobrar algun dividendo!....

Un grupo d' estudiants de la Universitat, baix la direcció de alguns dels catedràtics, que ab més interés s' esmeran pera donar á aquell establiment d' ensenyansa un barnis groixut de ultramontanisme, la vigilia dels exámens varen donarse cita en la parroquial iglesia de la Mercé, ahont celebraren una comunió general.

Y un capellá s' encarregá d' arengarlos, desenvolupant lo següent tema:

«La base de la sabiduría es lo temor de Deu.»

Entenémnos: ¿lo temor de Deu ó 'l temor dels exámens?

* *

Perque ara resulta que alguns dels que més varen distingirse en aquesta manifestació ultramontana, al dia següent varen ser carabassejats, per no saber un borrall de l' assignatura.

Lo qual vol dir que 'ls cursos se guanyan millor estudiant, que no entregantse á la vida mistica y contemplativa

Pera seguir la carrera de sant, cap necessitat hi ha de imposar sacrificis als pobres pares de familia.

Lo general Martínez Campos, trobantse á Madrid, vá respondre á las preguntas que li dirigiren alguns periodistas, dihent:

—Yo no leo más que *El Noticiero Universal* y el folletín de *La Correspondencia de España*.

L' esperit del héroe de Sagunto no necessita altre aliment: ab lo folletí de *La Correspondencia de España* y ab *El Noticiero Universal* ne te prou, pera ser una de las primeras figuras de la Espanya restaurada.

* *

Si llegeix, com diu, *El Noticiero*, algunas vegadas, no deixarà d' experimentar certas sorpresas.

Com, per exemple, 'l dia de la parada, que aquest períodich li deya:

«El general Martínez Campos ha pasado la mañana galopando.»

—¡Ahora me llama *caballo*!....—exclamaria l' héroe, fent una ganyota de las sevas.

Y 'l dia del casament de la filla del marqués de Alella, que 'l mateix períodich, després d' enumerar las senyoras y senyoretas que assistiren al acte, escribia:

«*El sexo feo* estaba representado por el Excmo. señor D. Arsenio Martínez Campos, etc., etc.»

Es á dir: l' héroe de Sagunto, per obra y gracia del *Noticiero*, ocupava 'l primer lloch de la llista dels *lletjos*.

Afortunadament, la lectura diària del folletí de *La Correspondencia*, deu consolarlo de sobras de aquestes malas impressions.

A Cadaqués, un tal pare Bech, va fer una prèdica.

Y entre altres coses, va parlar de Séneca y 'ls altres sis sabis de la Grecia.

Com si 'l tal Séneca formés part de la colla famosa dels set sabis grechs.

En vista de aquest disbarat tan garrafal, uns quants joves de bon humor, varen proposarse rectificarlo, fent fer una crida pel nunci, en la qual aquest havia de dir: que Séneca no era cap dels set sabis de la Grecia, conforme havia afirmat lo predicador; que Séneca era espanyol, fill de Córdoba.

Y vels' hi aquí que 'l nunci, trabucant lo pregó, després de tocar la trompeta, va dir:

—Se fá saber que 'l sabi de la Grecia que ha predicat avuy, es fill de Córdoba.

Rígurosament històrich.

Ha mort, després de una curta malaltia, lo senyor D. Domingo Theilig, autor de una serie d'articles molt contundents, sobre 'ls actes del Consell de Administració del ferro-carril de Fransa, que vegeen la llum en lo periòdich *El Cronista*. Coneguerem ab motiu de aquest assumpto al Sr. Theilig, y tinguerem ocasió de observar en ell grans condicions d'energia, d'enteresa y de amor incondicional á la causa dels pobres accionistas de aquella companyia, tan explotats y tan amilanats al mateix temps.

La veu del Sr. Theilig, al formular las acusacions concretas contingudas en los séus articles, contribuía á despertar l'esperit dels tenedors de accions, tant més quant los càrrechs que formulava, ab tot y ser tan terribles, quedavan sistemàticament sense resposta.

Ultimament preparava la celebració de un *meeting*, al objecte de cridar á comptes als silenciosos senyors del Consell.

Los Planás, los Marçet y 'ls Fabra, ab la mort del Sr. Theilig, se veurán lliures de un enemich terrible.

A l'hora del enterro 's concebiren sospitas de que 'l Sr. Theilig havia sigut victima de un atentat traïdor.

De aquestes sospitas se 'n doná coneixement als Tribunals de Justicia.

Entenent ells de l'assumpto, 'ns creyém dispensats per ara d'entrar en més detalls.

Fa pochos días la Real Academia de Medicina y Cirugia, dedicá una sessió necrològica á la memoria del ilustre frenópata Dr. D. Emili Pi y Molist.

Entre altres acadèmichs que feren us de la paraula s'hi conta 'l Dr. Giné y Partegás, que estudiá las ideas científicas y religioses del difunt, controvertint aquestes últimas, segons los dictats del seu especial criteri.

Aixó bastá perque un senyor canonje que assistia al acte, s'alsés tot de un plegat y desaparequés del saló. Y aixó bastá també perque l'endemà 'l *Brusi*, al donar compte de la sessió necrològica, embestís de mala manera al Dr. Giné.

Com si 'ls que no creuhen lo qu'ells, donguessin tals probas de descortesia, quan defensen las sevas creencias y atacan las contrarias.

De totas maneres, lo Dr. Giné pot vanagloriarse de ser un escelent ventall per esquivar canonjes y capellans.

APOTEOSIS DEL PENDONISTA

(Després de la professó)

Los aucells del municipi van cantá en gran. No es estrany: ¡cóm no ha de sé un bon alcalde si 'ls obsequia ab xampany!

Medicaments del Dr. WOOM

Aixerop lactífich, per aumentar la cantitat y millorar la qualitat de la llet. Utilíssim per mares y didas.

Aixerop pectoral, pera curar tota classe de tos.

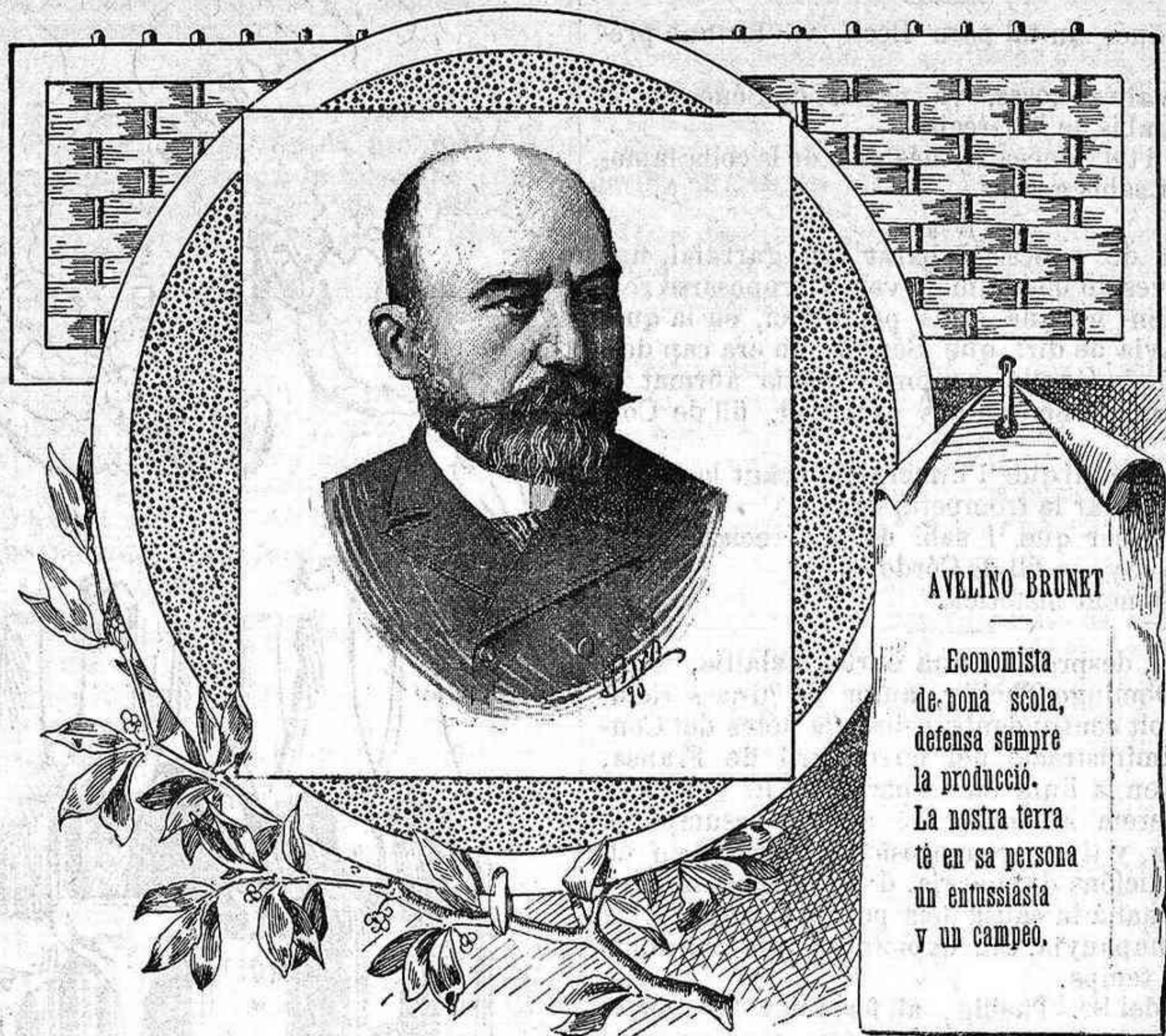
Aixerop antidiarreich-estomacal, per curar las diarreas y malalties de ventrell.

UNICH DEPÓSIT:

AIXEROPERIA
DEL
DR. GENER

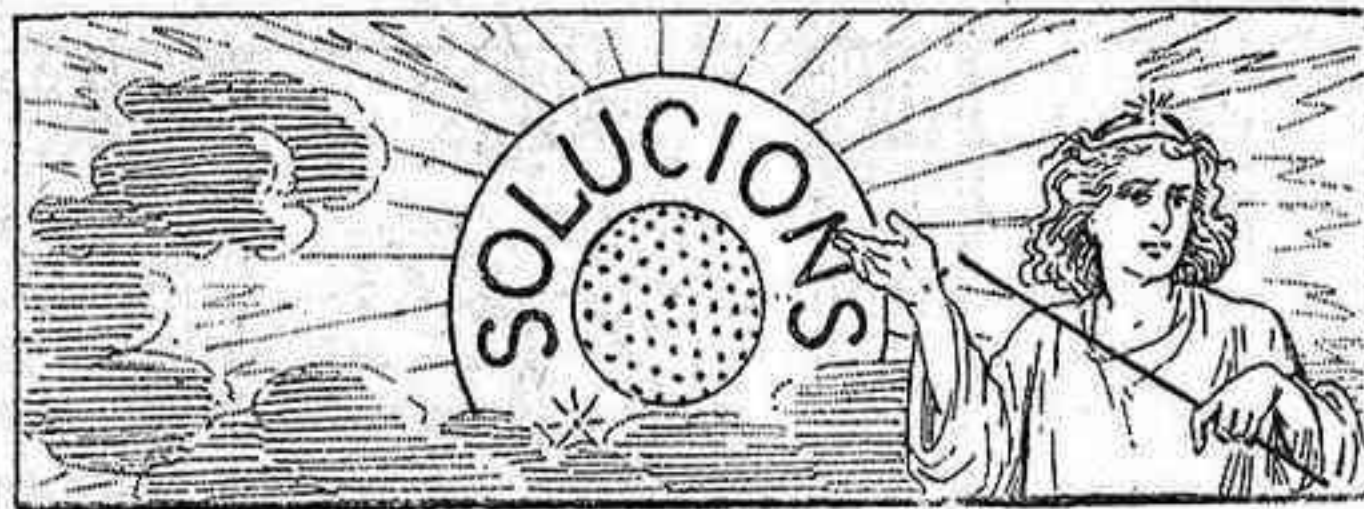
Petrítol, 2, Barcelona

CAPS DE BROT

AVELINO BRUNET

Economista
de bona scola,
defensa sempre
la producció.
La nostra terra
té en sa persona
un entussiasta
y un campeó.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA 1.ª—*En-ra-ho-na-do-ra.*
- 2.ª ID. 2.ª—*Fa-vi-la.*
- 3.ª ANAGRAMA.—*Conversa—Conserva.*
- 4.ª CONVERSA.—*Rita.*
- 5.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Montesion.*
- 6.ª ROMBO.—

C
G A T
G O R R A
C A R D O N A
T R O N A
A N A
A

- 7.ª GEROGLÍFICH.—*Qui 'n té 'n gasta.*

TRENCA-CLOSCAS XARADAS

I

Al distingit escriptor—Bonavia Salvador

Molt senyor séu y.... dels altres:
contestant a *quart* xarada
declaració de LA ESQUELLA

de fa dos ó tres senmanas,
dech dirli pel séu govern
(no lo govern de 'n Sagasta),
que no 'm desagrada gens
que 'm digui que soch simpática;
pro que per xó, no puch darli
lo «si» que vosté 'm demana,
perque fa ja bastant temps
com vosté sab, tinch donada
tot de casament á qui
en fer versos hi té trassa.

Vosté 'm diu que l' abandoni,
pero vosté no repara
que si sab lo méu Lluís
que vosté 'm fa l' os.... ó l' ase,
será fácil que li trenqui
l' os bertran ó l' espinada.
No sigui, crégim, *hu-tres*,
ni m' escrigui cap més carta
demanantme relacions,
puig s' emportará carbassa.
Tot lo més que jo puch fer
por vosté. que tanta gana
demostra pel matrimoni,
es compadeixel y.... ¡gracias!

Postdata. Sé dugas noyas,
totas dugas bastant macas,
que 's moren pels escriptors
qu' escriuhen á LA CAMPANA.
La una 's diu: *Quart-tres-segona*,
l' altre *Prima-terça-quarta*,
y per cert que totas dugas
per mereixe son encare.
Totas dugas, amich meu,
tenen terras á.... l' Habana,
(si las tinguessin aquí
crech que ja foran casadas).
Ara vosté determinis

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.—Correu-Apartat, número 2.

OBRA NUEVA

LA ACUARELA Y SUS APLICACIONES

POR

DON MARIANO FUSTER

Presidente del Jurado calificador de la primera Exposición general de Bellas Artes de Barcelona (1891)

CON UN PRÓLOGO DE

D. FRANCISCO MIQUEL Y BADÍA

ACUARELAS, SEPIAS, DIBUJOS y PROYECTOS de

Baixeras, Balet, Barrau, Bauzá, Domingo, Falqués, Ferrant, Fuster (A.), Fuster (M.), Galofre, Marqués, Marriera, Maura, Padró, Pelliier, Pradilla, Ribas, Riquer, Sala, Tolosa y Villegas

Precio: 25 Ptas. — Un tomo en 4.º magistralmente impreso — Precio: 25 Ptas.

NOVEDAD

MONOGRAFÍA HISTÓRICA

EL CASTILLO DE BURGOS

Por **EDUARDO DE OLIVER COPÓNS**

(Capitán de Artillería)

Ilustraciones de Barrio, Cortés, Gil y Pedrero

Precio: 15 pesetas — Un tomo en 4.º esmeradamente impreso — Precio: 15 pesetas

BIBLIOTECA SELECTA. Tomo 63

LA REJA

Por **SALVADOR RUEDA**
Un tomo. — Precio: 0'50 de peseta

PERSONAJES ILUSTRES

BRETÓN de los HERREROS

Estudio biográfico por el Marqués de Molins
Precio: UNA peseta

ARTE DE HABLAR BIEN FRANCÉS

En ocho días y sin maestro
se aprende la verdadera pronunciación

Por **J. COSTE**

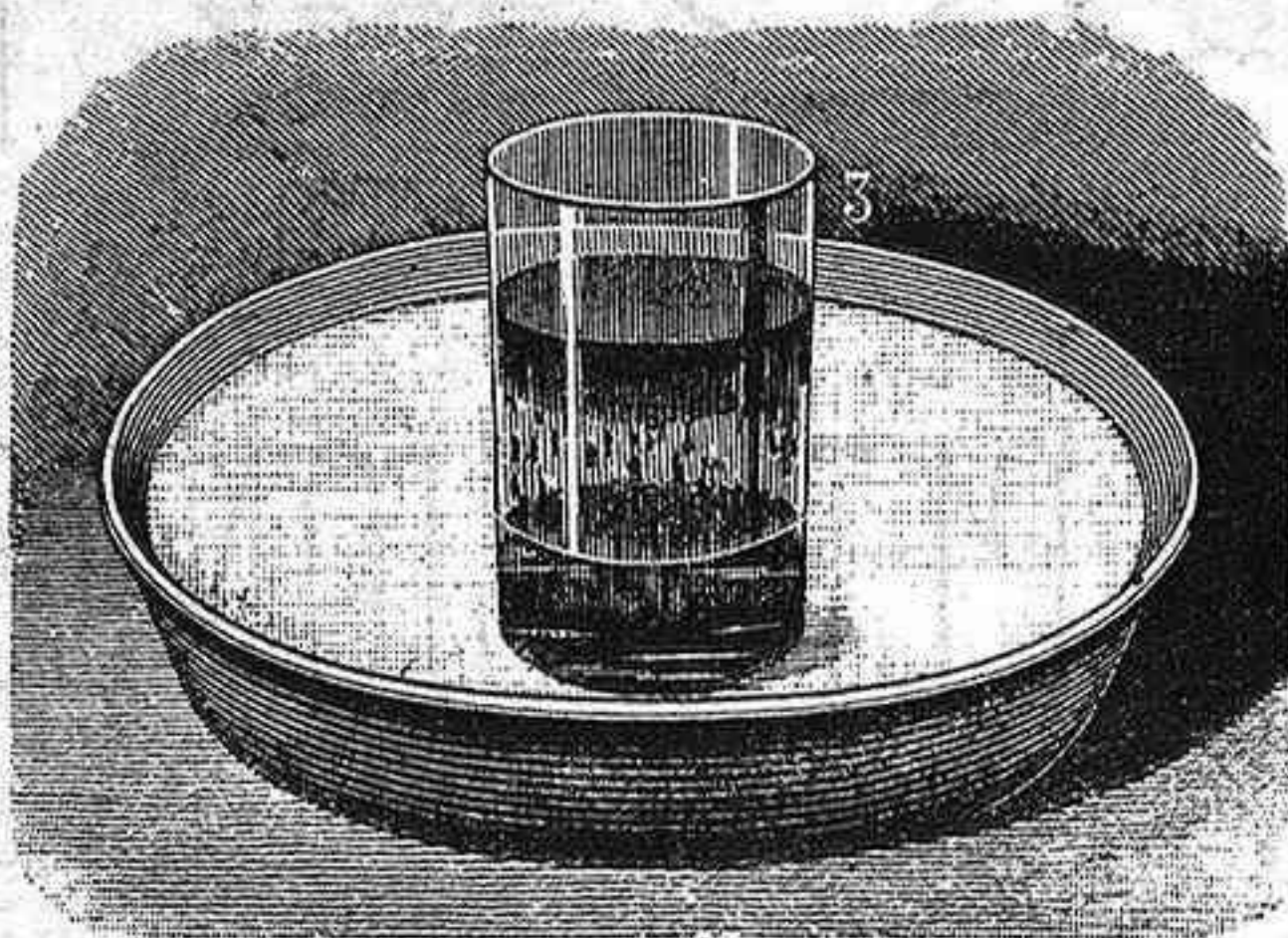
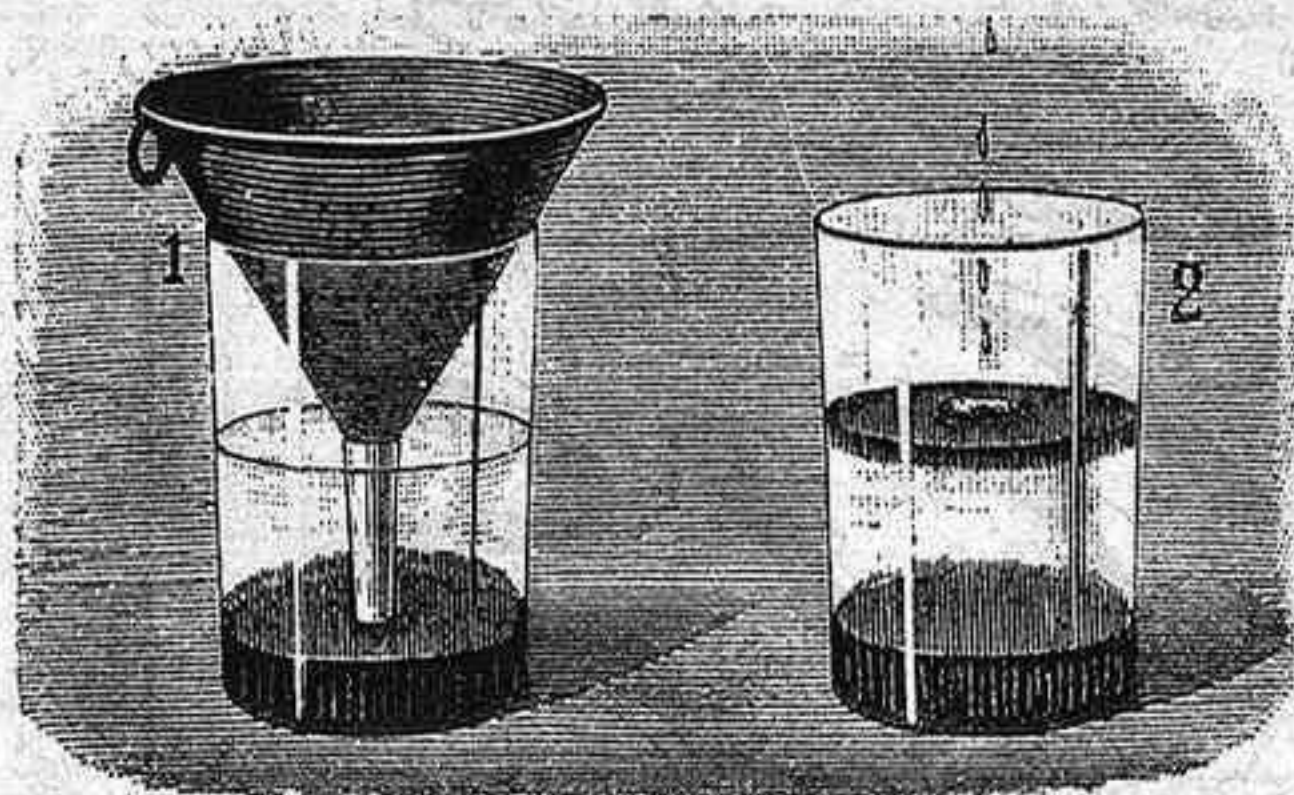
— Precio: DOS pesetas —

Últimas obras de **MARTINEZ BARRIONUEVO**

ANDALUZA! Lágrimas, Vino y Coplas.— Un tomo en octavo. . . . . Ptas. 3
VENTA DE HIJOS. Novela española.— Edición ilustrada. . . . . » 3'50
FILIGRANA. Historia de un secuestro.— Un tomo en octavo. . . . . » 3

NOTA.—Tothem que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá a volta de correu franca de port. Ne responém d' extravios, no remetent además 2 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIONS CASULANAS

LA BANDERA FRANCESA

Tothom la coneix: es blava, blanca y vermella; pero lo que no tothom sab es reproduhirla líquidament. ¿Cóm se fa aixó?

Agafan un vas dels bons, perque no puga esquerdarse; tiran á dins una quantitat d' aygua bullenta; luego, ab l' ajuda d' un embut que toca al fons, hi tiran un' altra quantitat de vi, previament refredat ab glas; per fi, després de retirar l' embut, abocan en lo vas un' altra quantitat igual d' alcohol tenyit de blau.

Ja tenim la bandera feta: lo blau queda á dalt, lo vermell al fons y l' aygua al mitj.

Encare pot ferse un' altre joch (fig. 3). Si deixan refredar l' aygua, lo vi tendeix á pujar, l' aygua va al fons en petits filets, y á través de la massa líquida s' hi adverteix una especie de moviment, que té tot l' aspecte d' un ramellet de fochs artificials submarins.

y no sigui tarambana;
no 'm dediqui may més versos
perque 'm fan venir migranya.

DOLORS MONT.

II

Quan ma prima es molt segona
senyal que no es molt bullit:
lo Total ja te l' he dit:
ara busca un nom de dona.

F. DE LA ROSA.

MUDANSA

Segons m' ha dit en Total
lo tot de la Concepció
ahir marxá á Mataró
ab lo nebot de 'n Pasqual.

CINTET BARRERA Y CARGOL.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom de dona.
4 7 1 4 1 3 8.—Carrer de Barcelona.
6 8 4 1 4 8.—Un arbre fruyter.
6 8 3 3 7.—Célebre cantanta.
4 7 3 8.—Nom de dona.
6 1 2.—Part del cos humá.
6 8.—Aliment.
3.—Consonant.

M. SANALP Y PUNTÍ.

GEROGLÍFICH

S L I

M A

I

ESCOLÁ DEL VENDRELI.

FILLAS DE EVA

Fot. Reutlinger.—Paris.

LA DELORME

En lo gran mon de Paris
brilla y logra distingirse;
perque es guapa... y perque té
lo que no puede decirse.

Barcelona.—A. López Robert, impresor.—Asalto 63.